

Република България
Министерство на финансите

**Основни икономически и
политически решения в ЕС:
ноември 2011 г.**

**Бюлетин на дирекция
„Икономическа и финансова политика”**

Съдържание:

Акценти	3
Основни икономически и политически решения в ЕС.....	4
Влияние на основните икономически и политически решения в ЕС върху развитието на финансовите пазари	6

- На срещата на Еврогрупата на 7 ноември 2011 г. финансовите министри от еврозоната се обединиха около мнението, че преди да бъде отпуснат шестия транш от помощта за Гърция следва да се изчака сформирането на новото правителство в страната. Еврогрупата очаква да получи писмено потвърждение от новите гръцки власти и от лидерите на основните политически партии в Гърция, че са ангажирани да спазват решенията, приети на срещата на върха на еврозоната на 26 октомври.
- На своето заседание на 8 ноември 2011 г. в Брюксел ЕКОФИН формално прие законодателния пакет за засилване на икономическото управление в ЕС и в частност в еврозоната. По този начин беше финализирана една от ключовите мерки, предприети от ЕС в отговор на дълговата криза. Шестте законодателни акта от пакета се очаква да влязат в сила в средата на м. декември 2011 г.
- Финансовите министри обмениха мнения по предложението за Директива на Европейската комисия за данъчно облагане на финансовите трансакции в ЕС. Предложението е насочено към гарантиране на справедлив принос на финансовия сектор за публичните финанси и гарантиране на равнопоставеност с останалите сектори от гледна точка на данъчното облагане. **България потвърди своята позиция, че въвеждането на данък върху финансовите трансакции в ЕС, без да е постигнато съгласие за това на глобално ниво, би довело до загуба на конкурентоспособност на финансовите центрове в ЕС.**
- ЕКОФИН обсъди мерките за възстановяване на доверието в банковия сектор предвид взетите решения от Европейския съвет на 26 октомври, като беше обърнато внимание на банковата рекапитализация и улесняване на достъпа до дългосрочно финансиране.
- Финансовите министри приеха Заключение относно дизайна на таблото с индикатори (т.н. “scoreboard”) за целите на наблюдение на макроикономическите дисбаланси в ЕС, които бяха една от основните причини за суверенната дългова криза. Таблото ще включва индикатори за ранно идентифициране на възникващи външни и вътрешни дисбаланси, сред които: баланс по текущата сметка, международна инвестиционна позиция, реални ефективни валутни курсове, състоянието на безработицата и др.
- Съветът прие заключения относно финансирането за „бърз старт” на борбата с климатичните промени във връзка със 17-ата Конференция на страните по рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, която ще се проведе в периода 28 ноември – 9 декември в Дърбан, Южна Африка.

На 8 ноември 2011 г. в Брюксел се проведе заседание на Съвета на ЕС по икономически и финансови въпроси (ЕКОФИН), където предмет на дискусия бяха ключови теми, пряко свързани с бъдещото икономическо развитие на Европейския съюз.

На първо място, финансовите министри формално приеха законодателния пакет за засилване на икономическото управление в ЕС и в частност в еврозоната. По този начин беше финализирана една от ключовите мерки, предприети от ЕС в отговор на дълговата криза. Шестте законодателни акта от пакета се очаква да влязат в сила в средата на м. декември 2011 г., като Европейската комисия ще следи стриктно за тяхното прилагане от всички държави-членки.

Законодателният пакет беше представен през м. септември 2010 г. цел подобряване на наблюдението и координацията на икономическите политики в отговор на слабостите, които ескалираха по време на глобалната икономическа криза. Четири от шестте предложения третират фискални въпроси, включително реформа на превантивната и корективната част на Пакта за стабилност и растеж. Ще бъде засилен критерият за дълга в допълнение на критерия за дефицита. Предвидена е нова директива, въвеждаща изисквания за националните бюджетни рамки с цел засилване на фискалната дисциплина в ЕС. В пакета са включени и два нови регламента по отношение на идентифицирането, предотвратяването и преодоляването на макроикономически дисбаланси.

На второ място, финансовите министри обмениха мнения по предложението за Директива на Европейската комисия за данъчно облагане на финансовите трансакции в ЕС. Предложението е насочено към гарантиране на справедлив принос на финансовия сектор за публичните финанси и гарантиране на равнопоставеност с останалите сектори от гледна точка на данъчното облагане.

Идеята за въвеждане на данък върху финансовите трансакции (ДФТ) в ЕС беше лансирана още в средата на 2010 г., когато Европейският съвет заяви, че „държавите-членки следва да въведат система от такси и данъци върху финансовите институции, за да се гарантира справедливо разпределяне на тежестта и да се определят стимули за ограничаване на системния риск.”

Настоящото предложение за Директива предвижда с ДФТ да се облагат финансовите сделки с акции, облигации и деривати, търгувани на регулиран и на нерегулиран пазар. Търговията на първичен пазар с акции и облигации, както и трансакциите към ЕЦБ и националните централни банки, са извън обхвата на директивата. Приет е подход за прилагане на плоска

ставка в комбинация с минимален праг на облагане за всички държави-членки. Дава се свобода на всяка държава-членка сама да определи размера на ставката над минималния праг, съгласно провежданата национална политика в областта на финансовата сфера. Предвидените минимални данъчни ставки са съответно:

- 0.1% за сделки с акции и облигации
- 0.01% за сделки с деривати

Директивата предвижда данъкът да се прилага от 1 януари 2014 г., като според изчисленията на Европейската комисия годишните приходи от него биха били в размер на 57 млрд. евро.

Следва да се има предвид, че съгласно Договора от Лисабон вземането на решения от ЕС в областта на данъчните въпроси изисква единодушие, т.е. пълно съгласие от всички държави-членки.

На заседанието на ЕКОФИН България потвърди своята позиция, че въвеждането на данък върху финансовите трансакции в ЕС, без да е постигнато съгласие за това на глобално ниво, би довело до загуба на конкурентоспособност на финансовите центрове в ЕС.

На трето място, ЕКОФИН обсъди мерките за възстановяване на доверието в банковия сектор предвид взетите решения от Европейския съвет на 26 октомври т.г. Дискусията беше фокусирана върху банковата рекапитализация и улесняване на достъпа до дългосрочно финансиране, като финансовите министри обърнаха внимание на следните конкретни въпроси:

- Координиран подход за финансиране на банките на ниво ЕС и възможни опции на гаранционни схеми, разработвани от Европейската комисия, Европейския банков орган, Европейската инвестиционна банка и Европейската централна банка;
- Увеличаване на капиталовата адекватност на водещите банки на 9 % до средата на 2012 г.

Очаква се Икономическият и финансов комитет да проучи допълнително тези въпроси.

На четвърто място, финансовите министри приеха Заключение относно дизайна на таблото с индикатори (т.н. “scoreboard”) за целите на наблюдение на макроикономическите дисбаланси в ЕС, които бяха една от основните причини за суверенната дългова криза. Таблото ще включва индикатори за ранно идентифициране на възникващи външни и вътрешни дисбаланси, сред които: баланс по текущата сметка, международна инвестиционна позиция, реални ефективни валутни курсове, състоянието на безработицата, пазарен дял на износа,

номинални разходи за единица труд, дълг на частния и държавния сектор, цени на жилищата, кредитиране на частния сектор.

Таблото с индикатори ще е от ключово значение за интегрирането на новата процедура по наблюдение на макроикономическите дисбаланси в предстоящия Европейски семестър.

ЕКОФИН обърна внимание, че Европейската комисия следва да прави редовна оценка на адекватността на таблото, като го актуализира при необходимост, вземайки предвид наличието на адекватни статистически данни и променящия се характер на предизвикателствата пред макроикономическата стабилност.

На пето място, Съветът прие заключенията относно финансирането за „бърз старт“ на борбата с климатичните промени във връзка със 17-та Конференция на страните по рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, която ще се проведе в периода 28 ноември – 9 декември в Дърбан, Южна Африка.

Приносът на ЕС към международното финансиране на мерките срещу климатичните промени в развиващите се държави е 7.2 млрд. евро за периода 2010-2012 г. или по 2.4 млрд. годишно, като индивидуалният принос на всяка държава-членка е определен на доброволен принцип.

Влияние на основните икономически и политически решения в ЕС върху развитието на финансовите пазари

На 3 ноември новият президент на ЕЦБ Марио Драги *понижи референтната лихва* с 25 базисни пункта до 1.25% като противодействие на негативните тенденции в бизнес цикъла. Действието беше до известна степен изненадващо за пазарите, тъй като неотдавна банката увеличи лихвата поради опасения от устойчива инфлация. Последните развития с дълговата криза в еврозоната обаче доведоха до забавяне на растежа и притесненията от покачване на цените останаха второстепенни. Очакванията на пазарите са, че през декември или януари лихвата ще бъде понижена още веднъж до рекордно ниската стойност от 1% на фона на понижените прогнози за растеж във валутния блок през 2012 г.

На *пазарите на държавен дълг* през последния месец основен обект на внимание бяха лихвите по италианските ценни книжа, които търпяха постоянно покачване до нови върхови стойности поради задълбочаването на политическата криза в страната. През изминалата седмица доходността на 10-годишни облигации премина границата от 7%, но вследствие на активно изкупуване от страна на ЕЦБ и достигане до известна степен на политическо разбирателство в страната, лихвите се върнаха на нива под тази стойност.

През изминалия месец агенция Moody's понижи кредитния рейтинг на Испания с две степени от Aa2 до A1, следвайки действията на другите две големи агенции Fitch и Standard & Poor's, които наскоро също свалиха оценката на страната с по една степен. Агенциите обясняват пониженията с липсата на ясно и бързо разрешение на дълговата криза в Европа и риска от разпространение към Испания. Агенциите намалиха кредитния рейтинг и на Кипър на основата на широките експозиции на банките в страната към гръцки суверенен дълг и вероятността да се обърнат за финансова помощ към правителството.

На *валутните пазари* към 14.11.2011 г. едно евро се разменяше за 1.365 щатски долара и 0.856 британски паунда, като през изминалите 30 дни европейската валута премина през сериозни колебания. След дъното, което достигна на 5 октомври, еврото се засилваше почти постоянно, като достигна пик от 1.41 долара в резултат на споразуменията, постигнати на срещата на върха на еврозоната на 26 октомври. Предложението на гръцкия премиер за референдум върху пакета от мерки три дни след това, както и политическата криза в Италия, стреснаха сериозно пазарите и еврото отново тръгна надолу. По-положително подействаха свалянето на лихвата от ЕЦБ и напредъкът по приемането на реформаторски мерки от италианския парламент.